

מסייע ליה לרבי יוחנן דאמר בור וחולייתה מצטרפין לעשרה –

This is a support to *Rabi Yochanon*, who maintains the pit and its bank combine for ten טפחים

OVERVIEW

The *הבור* explained the reason the *משנה* teaches us 'חולית הבאר וכו' (not merely *בור* who ר' יוחנן is because the *משנה* is supportive of *בור* who maintains *בור וחולייתה מצטרפין לעשרה*).¹ Our *תוספות* discusses the need for this proof.

תוספות asks:

ואם תאמר ומה צריך למתניתין לאשמעין הא תנינא חדא זימנא בפרק בתרא דעירובין (דף צט,ב) -
And if you will say; but why was it necessary for the *משנה* (by adding the word 'חולית') to teach this to us, since we already learnt in a *משנה* in the last פרק of *עירובין* that *בור וחולייתה מצטרפין לעשרה* -
בור ברשות הרבים וחולייתו גבוהה י' טפחים -

A pit that is in a רה"ר, and its bank is ten טפחים high -
חלון שעל גביו ממלאין ממנו בשבת² ומוקי רבי יוחנן בגמרא בסמוכה לה³ -
גמרא, ר"י, in the בור, and this בור was close to the חלון -
וקא משמע לן דבור וחולייתה מצטרפין לעשרה⁵ -

And the *משנה* teaches us that *בור וחולייתה מצטרפין לעשרה*; ר"י derived it from that *משנה*, why do we require another *משנה* to teach us the same thing twice?!

תוספות answers:

ויש לומר דדרך תנא להשמיענו בקוצר אף על גב שכבר השמיענו במקום אחר⁶ -

¹ This means if the pit is (say) five טפחים deep and the dirt bank around the opening of the pit is also 5 טפחים high (so that from the bottom of the pit to the top of the bank is 10 טפחים) they combine that the pit and its bank form a רה"ר. Anyone who removes anything from anywhere within the pit (or its bank) into a רה"ר is חייב for הוצאה.

² One may lower a pail from the חלון into the בור and draw the water from the בור (which is a רה"י) into the house (which is a רה"י) through the window. One may carry from a רה"י to a רה"י.

³ The בור was close to the house and there was no רה"ר between the בור and the house.

⁴ The issue here is, granted if the בור would be far from the house and the רה"ר is separating the בור from the house, it is understood why we need the חוליא to be ten טפחים high, because when the pail is raised over the חוליא it is higher than ten טפחים which is a מקום פטור, so he can bring the pail from the בור (a רה"י) through the airspace (a מקום פטור) and into the house (a רה"י); however if the בור is סמוכה, why do we need a חוליא at all; there is no רה"ר between the בור and the house.

⁵ According to this we will interpret that when the *משנה* states that *טפחים י' וחולייתו גבוהה*, it means (not that the חוליא alone was ten טפחים, but rather) that the בור וחוליא together were ten טפחים.

⁶ Presumably the main concept was taught in *מס' עירובין*, and here it is mentioned briefly.

And one can say that it is the manner of the תנא to inform us briefly of a concept even though he already informed us elsewhere of this same concept -

כדאמרין בריש ברכות (דף ב,א) מילתא אגב אורחיה קא משמע לן -

As the גמרא states in the beginning of ברכות, 'the תנא, in passing, is teaching us

דהעריב שמשו אוכל בתרומה אף על גב דמשנה שלימה היא במסכת נגעים (פרק י"ד משנה ג') -

That when the sun set, the תרומה (טומאה from his טובל כהן), may eat תרומה, even though that it is an explicit משנה in משנה, which states -

העריב שמשו אוכל בתרומה וכהנה רבות בהש"ס -

When the sun sets he may eat תרומה, and there are many such instances in the גמרא; where a הלכה which was taught once is mentioned again (briefly), so similarly here too even though it was taught in עירובין מס' עירובין, our משנה mentions it here briefly as well -

תוספות offers an alternate answer:

אי נמי מיתורא דמתניתין שמעינן דמצטרפין לארבעה⁷ -

Or you may also say; from the extra word in our משנה we learn that they combine to be considered four טפחים -

ולהשתמש על גבה מיירי משום דמנח עליה מידי ומשתמש⁸ -

And we are discussing the usage of the top of the חוליא that it is considered as a בור and use the entire space of the חוליא and the בור, therefore it is considered a רה"י -

כדאמרין בפרק חלון (עירובין דף עח,ב) -

As the גמרא states in פרק חלון -

ומיירי כשהחוליא גבוה עשרה דבאינה גבוה י' לא מיחייב נוטל ונותן על גבה -

And (according to this answer) the חוליא itself is ten טפחים above the ground, for if it is not high ten טפחים, one who takes off from the חוליא or puts it on top of the חוליא will not be חייב, for it is not a רה"י since it is not גבוה י', however if it is גבוה י' one is liable for taking from it and placing it in a רה"ר and vice versa -

והשתא⁹ אתי שפיר הא דקתני במתניתין גבוהין עשרה והא דנקט נמי על גבן -

⁷ The rim on top of the חוליא is not טפחים ד' על ד' wide; the bank may form a very narrow circle around the בור. However the entire circle (including the hole) is more than דע"ד. The משנה teaches us that the top of the חוליא itself is considered a רה"י (it is considered a דע"ד) for we combine the חוליא with the airspace of the בור in between. This is therefore a different concept from what the גמרא taught in עירובין מס' עירובין, which answers תוספות original question.

⁸ The entire size (length and width) of the בור and its חוליא together across the top of the בור is דע"ד. Therefore even though the rim of the חוליא is less than דע"ד, nevertheless it is considered as if it is דע"ד since one can cover the entire בור (with a board) and use that entire area which is דע"ד.

⁹ According to this second answer of תוספות, the משנה is not discussing a case where the בור and the חוליא combined are ten טפחים high/deep (as in the first answer of תוספות), but rather that the חוליא itself is ten טפחים high above the רה"ר around it, and the משנה is not teaching us anything regarding taking out from or putting something in the בור (as

And now it is rightfully understood this which our משנה states both, they 'are high ten'¹⁰, and also that he mentions, 'on top of them'¹¹ -

ואי מתניתין להצטרף לעשרה אמר ואין החוליא גבוה עשרה -

For if the משנה meant that they combine for ten, but the חוליא is not high ten -

לא אתי שפיר הא דקתני גבוה עשרה -

It is not properly understood why the משנה states they were high ten -

טפחים והנותן על גבן נמי אינו חייב כשמניח על גב החוליא כשאינה גבוה עשרה:

And additionally, he who places on top is also not חייב if he places it on the top of the חוליא if the חוליא is not ten טפחים high.

SUMMARY

The משנה is either teaching us that the walls of the pit and its bank combine for ten טפחים or that the airspace of the pit and the width of the rim combine for ד' על ד'.

THINKING IT OVER

What are the relative advantages and disadvantages of the two answers in תוספות?

in the first answer), but rather taking off from or putting something on top of the חוליא. The משנה is also not teaching us that the depth of the בור and the height of the חוליא are מצטרף לי' for that we know from elsewhere, but rather it is teaching us that the narrow rim of the חוליא is considered a רה"י (מקום דע"ד a) since we combine the rim of the חוליא with the airspace of the בור. See מהר"ם that even though the גמרא writes לעשרה מצטרפין (which seems to support the first answer), nevertheless it will mean (according to the second answer) that just like the חוליא is רה"י דאמר בור וחוליותו מצטרפין לעשרה concerning the height/depth of י', it will also be מצטרף to combine for an area of דע"ד.

¹⁰ This means that the חוליא itself is גבוה י' otherwise the top of the חוליא is not a רה"י. If, however, the משנה is teaching us that the בור וחוליותו מצטרפין (as in the first answer), why does it state י' שגבוהין וכו' חולית הבור וכו' חולית הבור, if the חוליא is not גבוה י'.

¹¹ דע"ד על גבן indicates that we are discussing placing or removing something on the top of the חוליא, not from inside the בור (as in the first answer).